

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z powództwa Ł. P.
przeciwko A. Sp. z o.o. w likwidacji w O. i T. Sp. z o.o. w T.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 czerwca 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 24 października 2019 r., sygn. akt I AGa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego T. Sp. z o. o. w T. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3. oddala wniosek pozwanego A. Sp. z o. o. w likwidacji w O. o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 10 kwietnia 2019 r. Sąd Okręgowy w O. po rozpoznaniu sprawy z powództwa Ł. P. przeciwko A. Spółce z o.o. w O. w likwidacji i T. Spółce z o.o. w T. zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda 637978,28 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot: 102 800 zł od 11 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty; od 267 589,14 zł od 8 lutego 2015 r. do dnia zapłaty; od 267589,14 zł od 13 lutego 2015 r. do dnia zapłaty (pkt I).

Wyrokiem z 24 października 2019 r. Sąd Apelacyjny w [...] zmienił wyrok Sąd Okręgowy w ten sposób, że w punkcie I oddalił powództwo wobec T. Spółce z o.o. w T. (pkt 1) oraz uchylił wyrok w pozostałym zakresie i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w O. do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego w stosunku do pozwanego A. Spółki z o.o. w O. w likwidacji (pkt 2).

Postanowieniem z 10 marca 2020 r. Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił skargę kasacyjną w zakresie w jakim obejmuje punkt 2 wyroku Sądu Apelacyjnego z 24 października 2019 r.

W skardze kasacyjnej powód, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazał na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 i 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącego, w sprawie występują istotne zagadnienia prawne oraz potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, sprowadzające się do odpowiedzi na pytania: 1. Czy na gruncie art. 647¹ § 4 k.c. zawarcie umowy o podwykonawstwo wymaga zachowania formy pisemnej zastrzeżonej pod rygorem nieważności (*ad solemnitatem*) dla wywołania skutku solidarnej odpowiedzialności inwestora, a w przypadku braku jej zachowania umowa jest ważna, o ile została zwarta w formie określonej w art. 648 § 1 k.c.?; 2. Czy art. 648 § 1 k.c. ma zastosowanie w stosunku do umowy o roboty budowlane będącej umową o podwykonawstwo, a zawarcie takiej umowy wymaga zachowania formy pisemnej zastrzeżonej pod rygorem nieważności w art. 647¹ § 4 k.c.?; 3. Czy dopuszczalnym jest zmiana podstawy prawnej żądania z tytułu odpowiedzialności z art. 647¹ § 5 k.c. na odpowiedzialność z tytułu art. 410 k.c. w zw. z art. 405 k.c. w przypadku nieważności umowy o podwykonawstwo w związku z jej nie zawarciem w formie pisemnej?; 4. Czy w przypadku nieważności umowy o podwykonawstwo na gruncie art. 647¹ § 4 k.c., inwestor na mieniu, którego podwykonawca wykonał roboty budowlane, może odpowiadać z tytułu art. 410 k.c. w zw. z art. 405 k.c. *in solidum* z generalnym wykonawcą za zwrot wartości materiałów wbudowanych w budynek inwestora oraz robociznę?

W ocenie powoda, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, z 26 września 2005 r., II PK 98/05, z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości

interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por. m.in. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02, z 28 marca 2007 r. II CSK 84/07, z 11 stycznia 2008 r. I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08).

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07, niepubl.).

Skarga kasacyjna nie może zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący podniósł, z jednoczesnym powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzeby wykładni przepisów, a także - ewentualnie, jak to formułuje, wskazał na art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. i oczywistą zasadność skargi. Powołanie przez skarżącego, obok pkt 1 z art. 398⁹ § 1 k.p.c., także pkt 2 występującego w tym samym artykule nie jest zrozumiałe, skoro nie towarzyszy temu żadne uzasadnienie, a pkt 1 i 2 dotyczą różnych przyczyn składania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Podobnie należy ocenić powołanie się przez skarżącego, na oczywiste uzasadnienie skargi. Jest ono poparte lakonicznym uzasadnieniem, w którym nie wykazano argumentów wskazujących, na wypełnienie przez skarżącego przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

Wniosek pozwanego A. Sp. z o.o. w likwidacji w O. o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego podlegał oddaleniu, ponieważ został zgłoszony w sytuacji, gdy strona posiadała już wiedzę o odrzuceniu skargi kasacyjnej, w części jej dotyczącej, przez Sąd Apelacyjny, a ponadto odpowiedź na skargę kasacyjną nie zawierała właściwego wniosku, a mianowicie o jej odrzucenie, a nie oddalenie.

jw